

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
ATATÜRK VE ÇANAKKALE SAVAŞLARINI
ARAŞTIRMA MERKEZİ

Yıl: 12, Bahar 2014, Sayı:16 / Volume: 12, Spring 2014, Issue: 16

ISSN: 2148-0877

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi

The Journal of Çanakkale Studies

ÇANAKKALE

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ATATÜRK VE ÇANAKKALE SAVAŞLARINI ARAŞTIRMA MERKEZİ

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi, yılda iki kez yayınlanan hakemli bir dergidir. Gönderilen yazılar yayın kurulunda incelendikten sonra konunun uzmanı iki hakemin, gerekli görüldüğü takdirde üçüncü bir hakemin değerlendirmesi ve yayın kurulunun nihai onayıyla yayınlanır. Yayın kurulu, araştırma makaleleri, dışındaki yazıları (sempozyum, kongre haberleri, kitap tanıtımları vb.) bizzat inceleyip hakeme göndermeden doğrudan kabul veya ret kararı verebilir.

Adres:

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Fen Edebiyat Fakültesi
17100 Merkez/ÇANAKKALE

Tel: (+90) (286) 2180018 - 1675

Faks: (+90) (286) 2180533

Erişim: www.canakkalearastirmalari.comu.edu.tr
www.acasam.comu.edu.tr

E-posta: canakkalearastirmalari@comu.edu.tr

Yayın Türü: Ulusal Süreli Yayın

Yayın Şekli: 6 aylık Türkçe ve İngilizce

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi'nde yayınlanan yazılarda savunulan fikirler yazarlarına aittir. Dergi sahibi, yayıncı ve editörler sorumlu değildir. Derginin tüm hakları saklıdır. Akademik ve haber amaçlı kısa alıntılar dışında önceden yazılı izin alınmaksızın hiçbir iletişim, kopyalama sistemi kullanılarak yeniden basılamaz.

The Journal of **Çanakkale Studies** are solely those of the authors and do not imply endorsement by the editors, other authors or publishers. All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or introduced into a retrieval system, or transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written permission of the editors.

Tarayan İndeksler: ASOS Index, Arastirmax tarafından taranmaktadır.

Kapak Fotoğraf: Esat Paşa ve karargah erkan-ı harbiyesi

Tasarım-Baskı Hazırlık: Karınca Ajans Tel: 0312 431 54 83

Baskı: Eflal Ajans, Matbaacılık, Zübeyde Hanım Mah. Kazım Karabekir Cad. No: 95-1A
Altındağ - Ankara

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi

The Journal of Çanakkale Studies

ISSN: 2148-0877

Yıl: 12, Bahar 2014, Sayı:16 / Volume: 12, Spring 2014, Issue: 16

Sahibi/ The Owner

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi adına sahibi Prof. Dr. Sedat LAÇİNER: Rektör / Rector

Editörler/ Editors

Lokman ERDEMİR, Kürşat SOLAK

Editör Yardımcıları/ Editorial Assistants

Erhan ACAR, Mehmet YILDIZ

Yayın Kurulu/ Editorial Board

Doç. Dr. Muhammet ERAT
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. Ömer ÇAKIR
(Çankırı Karatekin Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa SELÇUK
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Beyhan KANTAR
(Mardin Artuklu Üniversitesi)

Doç. Dr. M. Fatih YAVUZ
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. Murat YILDIZ
(Namık Kemal Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Lokman ERDEMİR
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Aşkın KOYUNCU
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Yusuf SAĞIR
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Kürşat SOLAK
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Cahide Sınmaz SÖNMEZ
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Yüksel NİZAMOĞLU
(Turgut Özal Üniversitesi)

Danışma Kurulu/ Advisory Board

Prof. Dr. Nurettin AKTAN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuncer BAYKARA
(Ege Üniversitesi, Emekli)
Prof. Dr. Edward J. ERICKSON
(Marine Corps Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Cezmi ERASLAN
(İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Raelene FRANCES
(Monash University)
Prof. Dr. Ramazan GÜLENDAM
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Vehbi GÜNAY
(Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Cüneyt KANAT
(Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Bayram Ali KAYA
(Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Yılmaz KURT
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. İzzet ÖZTOPRAK
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK
(Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Necdet ÖZTÜRK
(Bahçeşehir Üniversitesi)
Prof. Dr. Keir REEVERS
(Monash University)

Prof. Dr. İbrahim SEZGİN
(Trakya Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet ŞEKER
(Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Cemalettin TAŞKIRAN
(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mete TUNÇOKU
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Tülay UĞUZMAN
(Başkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Osman UYSAL
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Selma YEL
(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Rüstem ASLAN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. Taner ASLAN
(Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Yusuf AYÖNÜ
(İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)
Doç. Dr. Recep DÜNDAR
(İnönü Üniversitesi)
Doç. Dr. Samira KORTANTAMER
(Ege Üniversitesi)
Doç. Dr. Reyhan KÖRPE
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. İbrahim ÖZÇOŞAR
(Mardin Artuklu Üniversitesi)

Doç. Dr. M. Fatih SANCAKTAR
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Haşim ŞAHİN
(Sakarya Üniversitesi)
Dr. Brad WEST
(University of South Australia)
Yrd. Doç. Dr. A. Mesut AĞIR
(Batman Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Mithat ATABAY
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Volkan ERTÜRK
(Namık Kemal Üniversitesi)
Yrd. Doç. Ahmet ESENKAYA
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. İsmet GÖRGÜLÜ
(Başkent Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin KAYHAN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Özkan KESKİN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Feridun Hakan ÖZKAN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Burhan SAYILIR
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ali SÖNMEZ
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Bu Sayının Hakemleri/ This Issue's Referee Board

Prof. Dr. Ramazan Güleldam
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Saadetin Yıldız
(Girne Amerikan Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Güneş
(Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa Selçuk
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. H. Bayram SOY
(Kırıkkale Üniversitesi İİBF Uluslararası
İlişkiler Bölümü)

Doç. Dr. Mustafa Bıyıklı
(Balıkesir Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet Köç
(Balıkesir Üniversitesi)
Doç. Dr. Şerif Korkmaz
(Yrd. Doç. Dr. Orhan AVCI)
Kırıkkale Üniversitesi Fen-Edebiyat
Fakültesi Tarih Bölümü
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Burhan Sayılır
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Hacı Murat Arabacı
(Dumlupınar Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Feridun Hakan Özkan
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Halil Şimşek
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Cahide Sınmaz Sönmez
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Lokman Erdemir
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Sunuş/Introduction	vii
<i>Yüksel Nizamoğlu</i> Çanakkale Savaşları Komutanlarından Esat Paşa'nın (Bülkat) Balkan Savaşları Sonuna Kadar Olan Hayatı	1-34
<i>One of the Commanders of the Gallipoli Campaign, Esat (Bülkat)</i> <i>Pasha's life Until the End of Balkan Wars</i>	
<i>Aşkın Koyuncu</i> Osmanlı Devleti'nde Kilise ve Havra Politikasına Yeni Bir Bakış: Çanakkale Örneği.....	35-87
<i>Ottoman Policy Towards Churches and Synagogues Reconsidered: The Case of Çanakkale</i>	
<i>Burhan Sayılır</i> 30 Ağustos Zafer Bayramı Kanunu, İlk Zafer Kutlaması ve Büyük Taarruz İle İlgili Bazı Bilgiler	89-114
<i>August 30 Victory Day Law, The First Victory Celebration and Great Attack Some Information About</i>	
<i>Abdullah Şengül</i> Çanakkale Savaşlarını Anlatan İlk Tiyatro Eseri: Yirmisekiz Kânunuevvel	115-129
<i>The First Theatre Work on the Gallipoli Battle: Yirmisekiz Kânunuevvel</i>	
<i>Şeniz Anbarlı Bozaday & Salih Ziya Kutlu</i> Şiyasette Kadın Temsili Açısından 30 Mart 2014 Yerel Seçimi Sonuçlarının Çanakkale İli Örneğinde Değerlendirilmesi.....	131-156
<i>The Evaluation of March 30 (2014) Local Election Results in Terms of Women's Representation in Politics: the Case of Çanakkale</i>	
<i>Abdülhamit Avşar</i> Türkiye Kamuoyunda "Dış Türkler" Algısına Bir Katkı: Birinci Dünya Savaşına Kadar Türkistan Türkleri ile Türkiye Türklerinin İlişkileri ve Savaşta Türkistanlıların Desteği.....	157-179
<i>The Support to Turkey Given by The People of Turkestan During the First World War as Part of the Perception of "Outside Turks"</i>	
<i>Halil Şimşek</i> İttihat ve Terakki Yönetimi ve Gayrimüslim Cemaatler <i>The Administration of Committee of Union and Progress and Non-Muslim Communities.....</i>	181-192

Editör'den

Çanakkale Araştırmaları Dergisi'nin 16. sayısını, akademik dünya ve tarih severlerle buluşturmaktan memnuniyet duyduğumuzu öncelikle belirtelim. Zira hemen her dönemde, dergicilik yapmak şeklinde özetlenen dergi hazırlama ve yayınlama işi zor olmuştur. Bu mutlak zorluk bugün başka bir mesele ile de karşı karşıyadır. Günümüzde akademik dünyada tarih içerikli dergi sayısı artmış ve yazarların çalışmalarını yayınlatabileceği ortam seçenekleri çoğalmıştır. Gerek sanal âlemde gerekse basılı olarak hizmet veren yeni pek çok dergi, resmî ve özel sahipleri aracılığıyla bir dergicilik rekabeti yaşamaktadır.

Söz konusu rekabette Çanakkale Araştırmaları Dergisi, her şeyden önce ilmî seviyeyi korumak düşüncesindedir. Bu münasebetle tarafımıza ulaşan çalışmalar, öncelikle Yayın Kurulu tarafından incelenmektedir. Kurul'un onayladığı çalışmalar hakem sürecine tâbi tutulmaktadır. Nitekim dergimize gelen her üç çalışmadan birinin söz konusu titiz, bilimsel süreci geçemediğini burada belirtelim.

Çanakkale Araştırmaları Dergisi, bir yerel dergi değildir. Ulusal dağıtıma sahip olan dergimiz, içerik itibarıyla da sadece Çanakkale tarih ve kültürüne ait olmayıp umum tarih-kültür konularını içermektedir. Nitekim elinizdeki sayının yanı sıra önceki sayılarımızdaki içerik bahsedilen durumu göstermektedir.

Çanakkale Araştırmaları Dergisi'nin 16. sayısında; Çanakkale'de gayrimüslim yaşamı, Çanakkale Muharebeleri ve Çanakkale yakın tarihi gibi çalışmalarla beraber dış Türkler, İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Garimüslimler ile olan görüşmeleri, Türk İstiklal Savaşı ve Esat (Bülkat) Paşa'nın Balkan Harbi sırasındaki faaliyetlerini ihtiva eden makaleler yer almaktadır.

Çanakkale Araştırmaları Dergisi, son iki yıllık performansı ile ulusal manada bilinirliğini arttırmış ve bugün akademisyenlerin en çok bildiği dergilerden biri konumuna yükselmiştir. Dergimizin bu başarısında elbette editör kadrosunun gayreti ana etmendir. Bu münasebetle emeği geçen herkese, kıymetli çalışmalarını gönderen yazarlara, hakemlere ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi rektörlüğüne teşekkür ederiz.